

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO-ZABAVNA ILUSTRIRANA PRILOGA „ZARJE“

— Izhaja vsako drugo soboto —

Cipresa.

(Spominška cvetica iz smernic 1908)

Močna si cipresa
tiha ob grobeh,
kjer trohne telesa
— po minulih dneh —

Popis.

Vedno zelena cipresa ima čudno navpično postavo — piramide. Pogled nam daje otožen, žalosten, skoro temen vsled črnih odprtih med gostim, zelenim vejevjem. Ravna in vitka zre ponosno v nebo, tako trdno in čvrsto, da je ne zmaga nikak vihar. Vonj in okus ima skrivnostno grenak. Že Rimljani in Grki so jo sadili na miredvore, ker jim je pomenjala: „Onkraj groba se vidimo zopet“.

Premišljevanje.

V letosnjem prelepem majniku smo pohiteli na visoke planine, na prijazne doline, v loge in dobrave, na vrtove in travnike nabirat cvetlice za Majnikovo kraljico Marijo. Danes pojdemo na pokopališče in se ustavimo pri cipresi. Utržemo cimpresino vejico in jo podarimo svoji materi rekoč:

Močna si cipresa,
tiha ob grobeh,
kjer trohne telesa
— po minulih dneh, —

Marija je močna cipresa, ker je junaško stala, zaupno gledaje navzgor na križ. Marija je spremljala Svojega ljubega Sina k

pogrebu. Stala je ob njegovem grobu tiha, mirna, udana v voljo božjo. Telo Presveto Jezusovo in Precisto Njeno ni strohnelo, ko so minuli dnevi poskušnje, dnevi trpljenja, dnevi tega življenja.

Marija, katera nas je spremljala v življenju kot dobra mati, nas ne bo zapustila ob smrti in po smrti.

Venci, katere se polaga na grob, prehitro ovenejo. Cvetlice zamori ostra zima. — Nevreme in zob časa uničuje spomenike. Kaj hitro strohne posebno leseni križi, spomeniki zemljanov. Žalujoči zapuščajo pokopališče in se poredkoma vračajo nazaj obiskat grobove svojih pokojnikov.

Cipresa, edina cipresa stoji na grobju noč in dan, kljubuje vsakemu nevremenu, se časove moči in njenega upliva ne ustraši, temveč se s časom vedno bolj utrdi. Cipresa krasi, čuva, senči grobove in spominja obiskovavce na svetost in resnobo miredvora proti nebu kažeč. Vedno zeleni v znamenje upanja, vstajenja, življenja. Sveti mir razliva na svojo bližino, tako se dozdeva čutečemu sreči.

Kadarkoli gremo na pokopališče obiskat kraj počitka svojih dragih, kadarkoli venčamo grobove, škropimo jih z blagoslovljeno vodo, prižigamo na njih svetiljke in sveče — ne pozabimo nikdar na cipreso — na Marijo. Ona verne duše v vseh rada ima, ona vedno zanje prosi in moli, da bi kaj kmalu bile rešene iz muk in prišle k nji. O nebeška ti cipresa Ti vedno bdiš nad dušami, kakor cipresa nad trohljivim telesom. Vsi bodo poprej pozabili na duše, kot Ti, močna, tiha cipresa.

Kolikokrat smo že bili na pokopališču, ali smo se že seznanili z močno tiho cipreso Marijo? Vsa svoja zasluživna dela, karera smo jih izvršili in jih še bomo, vso korist, katero bi imeli od zasluživnih od drugih nam namenjenih del bodisi v življenju, ob smrti ali po smrti, — vse, vse darujmo po rokah Matere božje v prid vernim dušam v vicah.

Radi in pogostoma obiskujmo mirodvor, kraj počitka, miru in upanja. Pazimo, da bo vse v lepem redu. Žalostno je videti, ako verniki pokopališča zanemarjajo. Križi večkrat krivo stoje ali pa razmetani po tleh leže. Vse je prepleteno z veliko travo ali še celo s trnjem in drugim grmljem. Zid je večkrat prenizek, na mnogih krajih posut. Kraj za nekrščence in take, ki ne smejo biti pokopani v sveti zemlji ni strogo ločen od blagoslovljenega. Pokopališče mora biti večkrat očiščeno. Seno iz požete ali pokošene trave je treba požgati. Posebno ne sme manjkati na pokopališču večji, skupni križ.

Kdor ima smisel za lepoto pokopališča, ima tudi ljubezen do pokojnikov, ima vero in upanje zopetnega svidenja. Glede napisov in oblike spomenikov posvetujmo se z duhovniki, ki nam bodo najpametnejše znali svetovati, kako naj ukrenemo.

Vzgleđ.

Blagor mu, kdor časti Marijo. Za vspodbudo navajam tu posnetek iz legende, ki je razširjena v Bretanji na Francoskem. — Nek dvanajstleten sirotek, deček Salaun (Salamon) je ob pamet prišel in zbežal v gozd. Kadar je bil lačen, je prišel v vas prosit kruha. — Ves božji dan ni družega govoril kot: „Češčena Marija“. — Čez nekaj časa ni bilo več dečka blizu. Vsi so bili uverjeni, da je revček umrl. Tako je bilo. Našli so mrtvega. Pokopali so ga in nihče se zanj ni zmenil več. Toda kmalu je dolgo in široko zaslovel, ko so našli našli na njegovem grobu lilije z zlatom napisom na zvončku: „Češčena Marija“. Odkopali so zemljo in korenine so bile v dečkovih nestrohnih ustnicah. (Miesiac maj. Krakov 1900. str. 220.)

O Marija. Ti nebeška cipresa usmili se naših pokojnih. Tolaži nas žalostne, da bomo mirni, udani v voljo Božjo vse prenašali in upali na srečno vstajenje. Vse mine. Tudi najlepše telo strohni, ko potečejo dnevi tega življenja. Lepa duša nikdar ne izgine.

Pozdravljajmo Marijo večkrat z molitvijo: „Češčena Marija“, pozdravljajmo jo z liliječistim srcem, potem jo bomo slavili tudi v nebesih. Marija, varuj nas, brani nas, straži nas:

„Močna si cipresa
tiha oa grobeh,
kjer trohne telesa
— po minulih dneh. —“

Useh vernih duš dan.

Bog jim daj večni mir in pokoj
in večna luč naj jim sveti.

Kako modro je sv. cerkev uredila, da je določila poseben praznik vsem svetnikom in poseben dan vsem vernim dušam v vicah. Kako hitro pozabi v posvetni skrbi zakoniti človek na svoje ranjke. Ta dan ga zopet vzdrami, da se spomne, da se zamisli na pretekle dni. Sili ga spomniti se vernih duš v vicah in posebno onih, za katere je najbolj dolžan moliti.

Vobče smemo trditi, da je malo src, ki bi na današnji dan ob lepih vzgledih vernikov, ob skrivnostnih obredih bogoslužnih, ob živi besedi o trpljenju vernih duš, ostali brezčutni. Če se ta dan ne spominjamo vernih duš, se jih pa bomo tudi med letom sploh prav težko spomnili.

Današnji dan je praznik vsake družine, spominski dan za vse ljudi. Svet je nepretrgana veriga rodov, ki nastopajo in izginjajo. Zato stoji danes pred našimi očmi odprt tisti svet, ki je bil pred nami, ljudje, ki so odživeli. Koliko izmed njih stopa danes pred nas in naslanjajoč se na posebne pravice nam kliče: „Usmilite se nas posebno vi, Oče, mati,

sin, hči, brat, sestra, mož, žena, dušni pastirji itd. milo vzdihujejo: O, vsaj danes, ko nam dobra mati sv. cerkev določa poseben spomin, pridružite se ji tudi Vi in vlijte v naš plamen kapljico tolažbe. Eden vpije: „vse leto, (morebiti več let) se zame niste zmenili, usmilite se me vsaj danes. Drugi vzdihuje: „ob moji smrti ste jokali, sedaj pa jokam jaz vsled vaše nemarnosti“. Tretji tarna: „O ne-hvaležnost, koliko sem Vam dobrega storil, vi uživate sad mojih žuljev, in me pustite trpeti!“

Četrty tuguje: „Ko bi le mogel nazaj, povedal bi vsem, koliko trpim, toliko, da bi se kamenu smilil. Peti toži: „Trpljenje moje povečujete s tem, ker ste pozabili na moje nauke in grešno živite“. Šesti prosi: „mati vsaj vi pomagajte, oče vsaj vi usmilite se, otroci, spoštujte mrtvega očeta, pokojno mater“. Sedmi opominja: „Vi ste krivi mojega trpljenja s mlačnim, lahkomišljenim življenjem, nehajte, žaliti Boga z malimi grehi, o spoznajte, da ti niso malenkosti. Osmi svari: Ne opustite sv. poslednjega olja in dušne priporočitve“. Deveti uči: Ne odlašajte pokore do zadnje ure, res je vsega sem se bil spovedal, vse sem objokoval, a premalo, prekratko sem po sv. spovedi živel, da bi mogel zadostiti pravičnosti božji. Deseti opozarja na stanovske dolžnosti: Vsak stan ima posebne dolžnosti, oh ne zanemarjajte jih, tu so tudi stanovska trpljenja.

In štel bi na stotine, tisoče, milijone vzdihov, ki se posebno danes izvijajo iz vic in udarjajo večkrat na gluha ušesa živih. Usmilimo se, usmilimo se pokojnih.

Videli smo po bolnišnicah razne oddelke bolnikov, v vicah je takih oddelkov nebroj. Enega žge v očeh, ki so žalile Boga, drugega peče v ušesih, ki so poslušala slabe pogovore, tretjemu se suši jezik, četrtemu gni-jejo roke, petemu noge itd. Ne vprašajte kako je to mogoče ker telesa v grobu trohne. — Pri Bogu je mogoče, da trpi duša tudi za telo, saj je ona tudi čutila njegovo slast. Kedaj pa naj se telo pokori in kje, ako ne v vicah, ko vemo, da na sodnji dan ne bo več vic. Telo nadomešča Vsemogočni Bog, ki je

v duši v vicah da žgati, spirati, čistiti, da vstane poveljano.

Ko bi sedaj bila vojska na Turškem, kako pridno bi oni, ki bi imeli svoje drage na bojišču, prebirali časopise, pisma, da izvejo, kako se stvar godi. Na daleč bi šli poslušat, ako bi se kdo vrnil, naj kaj pove tudi o njihovih, z veseljem bi mu kaj dali na pot, ko bi upali, da bo kdo gotovo tjakaj prišel in jim to izročil,

Oh poslušajte glas iz še hujšega kraja, kot je Turčija, iz vic. Berite pismo svojih pokojnikov, kateri Vam jih po pošti sv. cerkve danes pošiljajo. Grozno trpe in Vi jim lahko pomagate. Kako hvaležne nam bodo duše, če jih rešimo, da še celo v vicah lahko za nas prosijo, saj so prijateljice božje.

Med tem, ko Vam kličem in Vas prosim usmilite se svojih pokojnikov, ne morem drugače kot svečano in resno zaklicati: Še je duš na svetu, ki bodo kmalu duše v vicah. Te so naši bolniki, ki bodo kmalu stopili v večnost pred Sodnika. O ne čakajmo, ne odlašajmo. *Bolnike je treba prevideti s sv. zakramenti.* Kdor v Bogu umre, brez smrtnega greha, ta pride v vice, če ima še kak mali madež, da ga opere, ali pa še kako časno kazni. Duše, ki v smrtnem grehu umrejo, vic ne vidijo in današnji dan iz pekla ne kličejo za pomoč — in vsak naš trud bi bil zanje zaman.

Danes moramo tudi sami nase paziti, da nam bodo molitve, ki se bodo opravljale po naši smrti res koristile, če bomo kedaj trpeli v vicah. Enega smrtnega ne izbriše niti milijon vic niti milijon sv. maš, milijon rožnihvencev do sodnega dne ne, izbriše pa v trenutku milijon grehov spovednikova beseda pri sv. spovedi. Sklep, katerega moramo danes storiti je ta: *Živimo krščansko, umrimo krščansko, poskrbimo da naš bližnji živi in umre krščansko, spominjajmo se vernih duš.*

Morska zvezda.

Tebi, morje danes kličem:	Morska zvezda naj pa duše
Tebi moj pozdrav velja,	te Bogu priporoči
ker si dalo grob mrličem.	da, če nimajo miru še,
miren grob na dnu voda.	danes vsaka ga dobi.

Moja cipresa.

Bolj kot /sa drevesa
mi ugajaš ti,
ljubljeni cipresa,
znak otožnosti.

Čuvaš ti grobove
zvesto, dan in noč,
dokler na pozove
k sodbi božja mč.

Kakor lani letos.

Kakor lani letos
zopet tu kleči
in prižiga svečo
revna, tužna hči.

Kakor lani letos
joka, se solzi,
grob pa s sveto vodo
žalostna kropi.

Dokler je živela mati!

Dokler je živela mati,
je doma bil pravi raj,
a sedaj je vse drugače,
dom je naš praznote kraj:

Semkaj sem zato hitela,
k svoji materi na dom,
danes bom pri nji prebela,
nji vse potožila bom:

Kakor grob molčeca
si cipresa ti
vedno zeleneča
up prihodnjih dni.

Kriško zreš v nebesa
nam kažoč pot,
varuj nas, cipresa,
varuj grešnih zmot.

Kakor lani letos
sijlje nanj cvetie
in k Mariji kliče:
„Reši ga iz vie!“

Kakor lani letos
za četa tu,
v diha, moli, prosim:
„Bog mu daj mir!“

Burja te ne zgane,
vstraši ne vihar,
daj da mir nam vstane,
konec vseli prevar.

Tukaj ob cipresi
zajmi up srce
in ga vsem ponesi,
ki s teboj trpe.

Kakor lani letos,
pravi mu glasno,
da živeti hoče
sveto in lepo.

Kakor lani letos
oče govori:
„Bodi zvesta sklepu,
ljuba moja hči.“

„Kadarkoli bivam lačna,
krulja vprašati ne smem,
mačeha je vsa drugačna,
oče tudi včasih nem.“

Kadarkoli žalost me zadene,
sama ko trpim molče,
mati mila oh, joj mene,
počuti mi hče srce.

Nisem vas dovolj ljubila,
mati to sedaj spoznam,
večkrat sem vas razžalila,
bridk, hudo se kesam.

Odpustite, odpustite,
prosim, prosim vas lepo,
mati — mati mi bodite,
ljubim vas sedaj srčno.

Človek, glej pokopališče!

Človek, glej pokopališče,
danes polno je ljudi,
vsuk grobove svojcev isče,
vsem se danes sem mudil!

In solza že posušena,
danes spet se osveže,
žalost preboljena žene,
danes zopet se v srce.

Pride, pride na gomilo,
kdor le more naj vsakdo,
to bo ranjke tolažilo,
to v pomoč jim tudi bo.

Prinesite duše ci te
danes ranjkih na grobč,
ako se brez greha niste,
se pokojni žaloste.

Grobi tihli so in nemi,
vendar glasno govorijo:
„Ni človeka ga med vsemi,
ki nikdar, nikdar ne mre.“

Dosti je ljudi na svetu,
vse pobrala bodo smrt,
vsi da morajo k Očetu,
kaže mirovni vrt.

V mestà kakor v sela.

V mesta, kakor v sela,
zmagoslavno brez ovir,
neizprosna žena bela
vedno prosti najde tir.

Ne utruji se ji noga,
kamor hoče gre naprej,
zdravim, bolnim vsem se roga,
nje oko ne vidi mej.

Ne izbira si ničesar,
vsem pravična ravno je,
bodi revež, bodi cesar,
vsi enaki se ji zdé.

Vse mrljice izjednači,
ki v grobovih mirno spe,
če so tuji, če domači,
vsi enako tu trohe.

Smrt močena, kruta sila,
tudi mene zamori,
kje, kedaj, kako bo bila,
to nikomur z mano ni.

Vendar vemo prav gotovo,
če smo v milosti ob nji,
da življenje pride novo,
polno večnih radosti.

Drugi daleč na grobove.

Drugi danes na grobove:
svojih ranjkih pohite,
tudi letos vence nove
skrbno nanje položite.

Jaz pa daleč iz tujine
tja na grobe si želim,
komaj skrivam bolečine,
ker ne morem priti k njim.

V cerkvi najdem tolažila,
pred oltarjem tam kleče
in predraga mi gomila
stopi živo tu pred me.

Nagrobno cvetje: dobiva se v naši prodajalni: Trst, Via
delle Poste števil. 9.